T092 ATĐ 4 (34) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q83-Kiết Uẩn-Luận về Nhập Môn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 83

LUAÄN VEÀ THAÄP MOÂN (Phaàn 13)

Nhö trong kinh noùi: “Truù trong ñònh Töø thì göôm dao-chaát ñoäc- nöôùc-löûa ñeàu khoâng theå naøo laøm haïi ñöôïc, chaéc chaén khoâng coù tai haïo baát ngôø maø daãn ñeán maïng chung.” Hoûi: taïi sao nhö vaäy? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Bôûi vì Tam-ma- ñòa Töø laø phaùp khoâng gaây haïi. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Bôûi vì uy theá to lôùn cuûa Tam-ma-ñòa Töø. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Tam-ma-ñòa Töø laøm lôïi ích cho ngöôøi khaùc, cho neân chö Thieân thieän thaàn ñeàu uûng hoä baûo veä. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Tu Tónh löï laø caûnh giôùi cuûa Tónh löï, voán coù thaàn thoâng laø caûnh giôùi cuûa thaàn thoâng, cho neân voán coù uy ñöùc khoâng theå nghó baøn. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Truù trong ñònh Töø thì khôûi leân phaàn taâm thuø thaéng, khoâng phaûi laø phaàn taâm thuø thaéng coù sinh töû. Ñaïi ñöùc noùi raèng: Neáu truù trong ñònh Töø, thì ñaïi chuûng cuûa coõi Saéc sinh ra khaép toaøn thaân, khieán cho thaân sôû y cöùng vaø daøy nhö ñaù, cho neân khoâng coù theå laøm haïi. Hoûi: Ñònh Bi-Hyû-Xaû laø coù theå laøm haïi hay khoâng? Neáu coù theå laøm haïi thì taïi sao ñònh Töø vaø Bi-Hyû-Xaû ñeàu do Voâ löôïng thaâu nhieáp, maø chæ coù ñònh Töø laø khoâng coù theå laøm haïi? Neáu khoâng coù theå laøm haïi thì taïi sao kinh khoâng noùi? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñònh Bi-Hyû-Xaû cuõng khoâng coù theå laøm haïi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao kinh naøy khoâng noùi? Ñaùp: Caàn phaûi noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát laø nghóa naøy coù khaùc. Laïi nöõa, ñaõ noùi ñeán ñònh Töø thì neân bieát laø cuõng noùi ñeán ñònh Bi-Hyû-Xaû, bôûi vì chuûng loaïi gioáng nhö. Laïi nöõa, ñònh Töø ôû ñaàu tieân, neáu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83 noùi ñònh Töø thì neân bieát laø ñaõ noùi ñeán ñònh Bi-Hyû-xaû. Laïi nöõa, truù trong

caùc ñònh Bi… tuy khoâng coù theå laøm haïi, maø luùc ra khoûi ñònh thì thaân coù khoå vi teá; ñònh Töø thì khoâng nhö vaäy, cho neân chæ noùi ñeán Töø. Laïi nöõa, truù trong caùc ñònh Bi… tuy khoâng coù theå laøm haïi maø beà maët coù suy toån; ñònh Töø thì khoâng nhö vaäy, cho neân chæ noùi ñeán Töø. Laïi nöõa, caên baûn cuûa Bi… tuy khoâng coù theå laøm haïi, maø luùc gia haïnh thì coù theå laøm toån thöông; Töø thì khoâng nhö vaäy, cho neân chæ noùi ñeán Töø. Töøng nghe coù ngöôøi tuy ñaït ñöôïc gia haïnh thuoäc ñònh Töø cuûa coõi Duïc, maø luùc phaïm vaøo pheùp vua bò ngöôøi quaûn lyù phaùp luaät baét ñöa ñeán gaëp nhaø vua, thöa roõ raèng: Ngöôøi naøy phaïm toäi ñaùng cheát. Luùc aáy nhaø vua cöôõi voi muoán ra ngoaøi

thaønh daïo chôi, troâng thaáy roài sai ngöôøi kieåm tra luaät leä theo pheùp vua, bieát ngöôøi aáy ñaõ phaïm vaøo, nhaø vua phaûi töï tay saùt haïi. Nhaø vua lieàn noåi giaän duøng giaùo nhoïn ñaâm ngöôøi aáy. Ngöôøi aáy troâng thaáy roài laäp töùc khôûi taâm Töø, khieán cho ngoïn giaùo phoùng ñeán quay trôû laïi höôùng veà choã nhaø vua, caùch nhaø vua khoâng xa maø caém xuoáng maët ñaát. Nhaø vua troâng thaáy kinh sôï hoûi ngöôøi phaïm toäi raèng: OÂng coù pheùp thuaät gì maø coù theå laøm neân ñieàu naøy? Ngöôøi aáy traû lôøi raèng: Toâi khoâng coù pheùp thuaät gì khaùc, thaáy nhaø vua töùc giaän cho neân khôûi taâm Töø, khieán cho taâm aùc khoâng theå naøo laøm haïi ñöôïc. Nhaø vua nhaân ñoù saùm hoái nhaän loãi laäp töùc thaû ra. Vì vaäy cho neân bieát tu gai haïnh Töø cuõng khoâng coù theå laøm haïi, Bi… thì khoâng nhö vaäy. Nhö trong kinh noùi: “Tu Töø ñoaïn giaän döõ, tu Bi ñoaïn laøm haïi, tu Hyû ñoaïn khoâng vui, tu Xaû ñoaïn tham vaø giaän.” Hoûi: Ñaõ noùi Töø vaø xaû cuøng ñoái trò giaän döõ, söï giaän döõ ñaõ ñoái trò coù gì sai bieät? Ñaùp: Töø ñoái trò vôùi giaän döõ laøm maát maïng soáng xaû ñoái trò vôùi giaän döõ ñaùnh ñaäp maéng chöôûi. Laïi nöõa, Töø ñoái trò vôùi giaän döõ ñuùng choã, Xaû ñoái trò vôùi giaän döõ khoâng ñuùng choã. Hoûi: Voâ löôïng laø coù naêng löïc ñoaïn phieàn naõo hay khoâng? Neáu coù naêng löïc thì chöôøng Ñònh Uaån ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Töø-Bi-Hyû-Xaû ñeàu khoâng coù naêng löïc ñoaïn thì kinh naøy thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Voâ löôïng khoâng coù naêng löïc ñoaïn caùc phieàn naõo. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì deã daøng thoâng hieåu chöôøng Ñònh Uaån ñaõ noùi, kinh naøy ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Ñoaïn coù hai loaïi: 1. Ñoaïn trong choác laùt. 2. Ñoaïn ñeán cuoái cuøng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83 568

Döïa vaøo ñoaïn trong choác laùt thì kinh naøy noùi laø coù naêng löïc ñoaïn, döïa vaøo ñoaïn ñeán cuoái cuøng thì chöôøng Ñònh Uaån noùi laø khoâng ñoaïn. Nhö vaäy deã daøng thoâng suoát hai caùch noùi cuûa kinh vaø luaän. Nhö ñoaïn trong choác laùt-ñoaïn ñeán cuoái cuøng, nhö vaäy ñoaïn coù phaàn-ñoaïn khoâng coù phaàn, ñoaïn coù hình aûnh-ñoaïn khoâng coù hình aûnh, ñoaïn coù soùt laïi- ñoaïn khoâng coøn soùt, ñoaïn coù tuøy theo raøng buoäc-ñoaïn khoâng coù tuøy theo raøng buoäc, ñoaïn coù phaïm vi-ñoaïn khoâng coù phaïm vi, ñoaïn cheá ngöï ñieàu phuïc-ñoaïn nhoå saïch goác reã, ñoaïn cheá phuïc caùc trieàn-ñoaïn laøm haïi tuøy mieân, neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu boán Voâ löôïng khoâng ñoaïn phieàn naõo, thì kinh khaùc ñaõ noùi phaûi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Naøy Tyø-kheo! Tu ñònh taâm Töø, neáu khoâng thaéng tieán thì truù vaøo quaû Baát hoaøn, noùi roäng ra cho ñeán tu ñònh taâm Xaû, neân bieát cuõng nhö vaäy.” Ñaùp: Kinh aáy noùi Thaùnh ñaïo goïi laø ñònh taâm Töø… Nhö trong caùc kinh Ñöùc Phaät ñoái vôùi Thaùnh ñaïo, hoaëc noùi laø Töôûng, hoaëc noùi laø Thoï, hoaëc noùi laø Tö, hoaëc noùi laø YÙ, hoaëc noùi laø Ñaêng, hoaëc noùi laø Tín-Tinh tieán-Nieäm-Ñònh-Tueä, hoaëc noùi laø thuyeàn beø, hoaëc noùi laø nuùi ñaù, hoaëc noùi laø hoa trong nöôùc, moãi moät loaïi daãn kinh nhö nôi khaùc noùi; kinh aáy cuõng nhö vaäy, ñoái vôùi ñaïo voâ laäu noùi thanh Töø…, cuõng khoâng traùi vôùi lyù. Laïi nöõa, vì ngöôøi caáu boán loaïi Phaïm truù nhö Töø… maø lìa nhieãm coõi Duïc, hoaëc laø dò sinh, hoaëc laø Thaùnh giaû.

Neáu laø dò sinh thì tröôùc lìa nhieäm coõi Duïc ñaït ñöôïc ñònh Töø..., veà sau ñöôïc tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh chöùng quaû Baát hoaøn. Neáu ngöôøi aáy luùc tröôùc ñoái vôùi nhieãm coõi Duïc chöa ñaït ñöôïc lìa tiaøn paàhn, thôøi gian sau ñöôïc tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, chöùng quaû Döï löu hoaëc quaû Nhaát lai, sau ñoù chöùng ñöôïc quaû Baát hoaøn laø löïc cuûa Töø... Neáu laø Thaùnh giaû thì luùc lìa nhieãm coõi Duïc, ñaït ñöôïc ñònh Töø... vaø quaû Baát hoaøn. Döïa vaøo ñaây cho neân noùi tu ñònh Töø... ñaït ñöôïc quaû Baát hoaøn, cuõng khoâng traùi vôùi lyù. Nhö trong kinh noùi: "Tu quaùn Baát tònh coù naêng löïc ñoaïn duïc tham, tu xaû voâ löôïng cuõng ñoaïn duïc tham." Hoûi: Hai loaïi naøy sai khaùc theá naøo? Ñaùp: Tu quaùn Baát tònh ñoái trò caùi tham veà daâm duïc, tu xaû voâ löôïng ñoái trò caùi tham veà caûnh giôùi. Laïi nöõa, tu quaùn Baát tònh ñoái trò caùi tham veà saéc loä baøy, tu xaû voâ löôïng ñoái trò caùi tham veà hình saéc. Laïi nöõa, tu quaùn Baát tònh ñoái trò caùi tham veà xuùc chaïm mòn maøng, tu xaû voâ löôïng ñoái trò caùi tham veà dung maïo cöû chæ. Laïi nöõa, tu quaùn Baát tònh ñoái trò caùi tham veà hình daùng töôùng maïo, tu xaû voâ löôïng ñoái trò caùi tham veà höõu

tình. Ñoù goïi laø sai bieät giöõa tu quaùn Baát tònh vaø tu xaû voâ löôïng cuøng ñoái trò vôùi duïc tham. Nhö trong kinh noùi: "Töø ñi cuøng vôùi tu nhöõng Giaùc chi nhö Nieäm..., döïa vaøo lìa boû, döïa vaøo khoâng coù duïc, döïa vaøo dieät, hoài höôùng ñoái vôùi xaû. Ba loaïi Bi-Hyû-xaû noùi cuõng nhö vaäy." Hoûi: Voâ löôïng laø höõu laäu, Giaùc chi laø voâ laäu, laøm sao höõu laäu laïi ñi cuøng vôùi voâ laäu? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Do boán Voâ löôïng ñieàu phuïc taâm aáy, khieán cho taâm chaát tröïc coù ñöôïc nhöõng naêng löïc chòu ñöïng, töø ñaây khoâng ngöøng daãn daét khôûi leân Giaùc chi, Giaùc chi khoâng ngöøng daãn daét phaùt khôûi Voâ löôïng, Voâ löôïng vaø Giaùc chi xen laãn nhau maø phaùt khôûi, cho neân noùi laø ñi cuøng maø thaät söï khoâng song song." Hoûi: Trong boán Voâ löôïng thì loaïi naøo thuø thaéng nhaát? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Töø laø thuø thaéng nhaát. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Ñöùc Phaät duøng Ñaïi bi ñeå giaûng thuyeát chaùnh phaùp. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Hyû laø thuø thaéng nhaát. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ñoaïn khoâng vui. Laïi coù ngöôøi noùi: xaû laø thuø thaéng nhaát. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ñoaïn tham giaän. Ñaïi ñöùc noùi raèng: Do hai nhaân duyeân maø xaû laø thuø thaéng nhaát: 1. Do vieäc laøm, nghóa laø neáu tu xaû thì coù naêng löïc ñoaïn tham giaän. 2. Do vaéng laëng, nghóa laø ñoái vôùi höõu tình khoâng phaân bieät maø chuyeån, cho neân xaû laø thuø thaéng nhaát. Hoûi: Taïi sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi Ñaïi bi, khoâng noùi Ñaïi Töø-Ñaïi Hyû-Ñaïi Xaû? Ñaùp: Ñeàu caàn phaûi laø Ñaïi, bôûi vì taát caû coâng ñöùc trong thaân Phaät ñeàu laø Ñaïi, bôûi vì taâm mong muoán laøm lôïi ích cho voâ löôïng höõu tình maø phaùt khôûi, bôûi vì taâm mong muoán cöùu giuùp cho voâ löôïng höõ tình maø phaùt khôûi, bôûi vì taâm mong muoán thöông xoùt voâ löôïng höõu tình maø phaùt khôûi, taâm thieän bình ñaúng ñoái vôùi caùc höõu tình noái tieáp nhau maø chuyeån. Nhöng ôû trong naøy khoâng caàn phaûi ñöa ra caâu hoûi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu töï taùnh cuûa Bi chính laø Ñaïi bi thì coù theå ñöa ra caâu hoûi naøy,

nhöng töï taùnh cuûa Bi vaø Ñaïi Bi khaùc nhau, cho neân khoâng caàn phaûi hoûi, maø trong caùc kinh cuõng coù nôi noùi ñeán Ñaïi Töø-Ñaïi Hyû vaø Ñaïi Xaû. Hoûi: Bi vaø Ñaïi Bi coù gì sai bieät? Ñaùp: Teân goïi chính laø sai bieät, ñoù laø teân goïi laø Bi, teân goïi laø Ñaïi Bi. Laïi nöõa, Bi duøng caên thieän khoâng saân laøm töï taùnh, Ñaïi Bi duøng caên thieän khoâng si laøm töï taùnh. Laïi nöõa, Bi ñoái trò vôùi thieän caên baát thieän

saân, Ñaïi Bi ñoái trò vôùi caên baát thieän si. Laïi nöõa, Bi thuoäc veà Boán Tónh löï, Ñaïi Bi chæ thuoäc veà Tónh löï thöù tö. Laïi nöõa, Bi laø voâ löôïng thaâu nhieáp, Ñaïi Bi khoâng phaûi laø voâ löôïng thaâu nhieáp. Laïi nöõa, Bi thaønh töïu ôû trong thaân dò sinh vaø Thaùnh giaû, Ñaïi Bi chæ thaønh töïu ôû trong thaân Thaùnh giaû. Laïi nöõa, Bi thaønh töïu ôû trong thaân Thanh vaên-Ñoäc giaùc vaø Phaät, Ñaïi Bi chæ thaønh töïu ôû trong thaân Phaät. Laïi nöõa, Bi chæ coù theå thöông xoùt maø khoâng coù naêng löïc cöùu giuùp, ñaïi Bi coù theå thöông xoùt laïi cuõng coù naêng löïc cöùu giuùp. Nhö coù hai ngöôøi ñöùng beân bôø soâng roäng, thaáy coù moät ngöôøi bò nöôùc nhaán chìm, moät ngöôøi chæ boùp tay thöông xoùt than thôû maø thoâi chöù khoâng coù naêng löïc cöùu giuùp, Bi cuõng nhö vaäy; ngöôøi thöù hai nghó thöông xoùt lao thaân vaøo doøng nöôùc maø cöùu giuùp ngöôøi bò naïn, Ñaïi bi cuõng nhö vaäy. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Bi chæ duyeân vôùi khoå cuûa coõi Duïc ñaõ laøm khoå höõu tình, Ñaïi Bi duyeân vôùi khoå cuûa ba coõi ñaõ laøm khoå höõu tình. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Bi chæ duyeân vôùi khoå thoâ naëng ñaõ laøm khoå höõu tình, Ñaïi Bi duyeân vôùi khoå thoâ naëng vaø vi teá ñaõ laøm khoå höõu tình. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Bi chæ duyeân vôùi khoå khoå ñaõ laøm khoå höõu tình, Ñaïi bi duyeân vôùi caû ba khoå ñaõ laøm khoå höõu tình. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Bi chæ duyeân vôùi khoå cuûa thaân ñaõ laøm khooå höõu tình, Ñaïi Bi duyeân vôùi khoå cuûa thaân vaø taâm ñaõ laøm khoå höõu tình. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Bi chæ duyeân vôùi khoå cuûa phaùp hieän taïi ñaõ laøm khoå höõu tình, Ñaïi Bi duyeân vôùi khoå cuûa phaùp hieän taïi vaø phaùp vò lai ñaõ laøm khoå höõu tình. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Bi chæ duyeân vôùi khoå gaàn ñaõ laøm khoå höõu tình, Ñaïi Bi duyeân vôùi khoå gaàn vaø xa ñaõ laøm khoå höõu tình. Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: Bi chæ duyeân vôùi khoå cuûa hieän taïi ñaõ laøm khoå höõu tình, Ñaïi Bi chæ duyeân vôùi khoå cuûa ba ñôøi ñaõ laøm khoå höõu tình. Ñaïi ñöùc noùi raèng: Ñaïi Bi laø phaùp baát coïng truù thuoäc Tónh löï thöù tö cuûa Phaät, coù naêng löïc tuøy theo haønh xa xoâi, coù naêng löïc tuøy theo haønh vi teá, coù naêng löïc tuøy theo haønh bao truøm, truøm khaép taát caû caùc phaåm oaùn-thaân vaø trung bình, bình ñaúng maø hcuyeån caùc loøai höõu tình; Bi cuøng vôùi dò sinh-Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc ñeàu thaønh töïu nhö nhau, chaéc chaén khoâng coù naêng löïc duyeân vôùi coõi Saéc-Voâ saéc. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa Bi vaø ñaïi Bi. Hoûi: Bôûi vì nghóa gì cho neân goïi laø Ñaïi Bi? Ñaùp: Cöùu giuùp noãi khoå to lôùn cuûa caùc loaøi höõu tình, cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Noãi khoå to lôùn aáy laø khoå ñau trong ñòa nguïc-baøng sinh-ngaï quyû. Laïi nöõa, cöùu giuùp cho caùc loaïi höõu tình ñang chìm ñaém trong buøn laày cuûa ba ñoäc, ñöa vaøo yeân oån trong

Thaùnh ñaïo vaø quaû cuûa Thaùnh ñaïo,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83 571

cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Laïi nöõa, duøng lôïi ích to lôùn-söï an vui to lôùn ñeã thaâu nhieáp caùc loaøi höõu tình, cho neân giôùil Ñaïi Bi. Nghóa laø khieán cho höõu tình tu ba loaïi dieäu haïnh cuûa thaân-ngöõ-yù, caûm ñöôïc quaû raát toân quyù coù nhieàu tieàn cuûa chaâu baùu, hình daùng töôùng maïo ñoan nghieâm moïi ngöôøi ñeàu yeâu meán kính troïng, nhö Luaân vöông-Ñeá thích-Ma vöông..., vaø gieo troàng chuûng töû Boà-ñeà cuûa ba Thöøa. Nhöõng söï vieäc nhö vaäy ñeàu do Ñaïi Bi. Laïi nöõa, do giaù trò to lôùn maø ñaït ñöôïc cho neân goïi laø ñaïi Bi, khoâng gioáng nhö Boà-ñeà cuûa Ñoäc giaùc-Thanh vaên, vaøo moät ngaøy trai ñem moät böûa aên, boá thí cho moät ngöôøi maø phaùt nguyeän suy nghó thuø thaéng, thì goïi laø gieo troàng chuûng töû cuûa Boà-ñeà aáy, töø ñaây laàn löôït chuyeån tieáp ñaït ñöôïc Boà-ñeà aáy. Ñaïi Bi caàn phaûi nhôø traûi qua thôøi gian laâu daøi, ñoái vôùi taát caû moïi nôi duøng taát caû caùc loaïi ñoà vaät öa thích toát ñeïp baäc nhaát boá thí cho caùc höõu tình, thaäm chí thaân maïng cuõng khoâng tieác nuoái gì, phaùt nguyeän suy nghó thuø thaéng môùi goïi laø gieo troàng chuûng töû cuûa Ñaïi Bi aáy, töø ñaây laàn löôït chuyeån tieáp môùi ñaït ñöôïc Ñaïi Bi. Laïi nöõa, do gia haïnh to lôùn maø ñaït ñöôïc cho neân goïi laø Ñaïi Bi, khoâng gioáng nhö Boà-ñeà cuûa Thanh vaên chæ coù saùu möôi kieáp tu gia haïnh maø ñaït ñöôïc, Boà-ñeà cuûa Ñoäc giaùc chæ traûi qua traêm kieáp tu gia haïnh maø ñaït ñöôïc; Ñaïi Bi cuûa Nhö-lai traûi qua ba voâ soá kieáp, tu taäp traêm ngaøn khoå haïnh khoù thöïc haønh, sau ñoù môùi ñaït ñöôïc, cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Laïi nöõa, döïa vaøo thaân to lôùn maø truù cho neân goïi laø Ñaïi Bi, khoâng gioáng nhö Boà-ñeà cuûa Thanh vaên Ñoäc giaùc döïa vaøo thaân thaáp keùm cuõng ñöôïc hieän khôûi. Ñaïi Bi caàn phaûi döïa vaøo thaân trang nghieâm ñaày ñuû baèng ba möôi hai töôùng Ñaïi tröôïng phu, taùm möôi veû ñeïp trang ñieåm xen laãn nhau treân thaân theå, thaân maøu vaøng roøng vôùi aùnh saùng troøn tròa soi chieáu moät Taàm, nhìn khoâng heà thaûo maõn; döïa vaøo thaân nhö vaäy môùi ñöôïc hieän khôûi, cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Laïi nöõa, töø boû nieàm vui cuûa phaùp vó ñaïi cho neân goïi laø Ñaïi Bi, nghóa laø Ñöùc Phaät töø boû nieàm vui cuûa phaùp baát coïng thanh tònh vieân maõn vi dieäu thuø thaéng baäc nhaát, thöôøng xuyeân vöôït qua voâ löôïng traêm ngaøn Caâu-chi lôùp nuùi truøng ñieäp..., thuyeát phaùp cho moïi ngöôøi khoâng ngaïi vaát vaû nhoïc nhaèn, cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Laïi nöõa, nhôø vaøo theá löïc naøy coù naêng löïc giuùp cho baäc Ñaïi só laøm ñöôïc vieäc khoù laøm, cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Nghóa laø Phaät Theá Toân vì chuùng sinh cho neân töø boû ñòa vò toân quyù, hoaëc laøm thôï goám, hoaëc laøm löïc só, hoaëc laøm ngöôøi gaây cöôøi, hoaëc laøm thôï saên, hoaëc laøm daâm nöõ, hoaëc laøm ngöôøi aên xin, hoaëc daãn Nan-ñaø ñi khaép nôi naêm neõo, hoaëc hieän ra

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83 572

gaàn-xa maø caûm hoùa Öông-quaät-ma-la tuy ñaày ñuû taøm quyù, nhöng vì caûm hoùa ngöôøi nöõ maø hieän roõ töôùng aâm taøng; tuy lìa boû traïo cöû, nhöng vì caûm hoùa chuùng sinh maø hieän roõ töôùng löôõi roäng daøi; laøm nhöõng vieäc

khoù laøm heát söùc nhö vaäy, cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Laïi nöõa, nhôø vaøo theá löïc lay ñoäng hoøn nuùi ñaïi Xaû laøm cho khoâng ñöùng yeân, cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Ñöùc Phaät coù hai loaïi phaùp baát coïng truù: 1. Ñaïi xaû. 2. Ñaïi Bi. Neáu luùc Ñaïi xaû cuûa Ñöùc Phaät hieän roõ ôû tröôùc maét, giaû söû taát caû höõu tình khaép theá giôùi ñeàu bò ñoát chaùy nhö ñoáng cuûi khoâ, thì tuy Ñöùc Phaät ñöùng tröôùc maët maø khoâng nhìn thaáy. Neáu daáy khôûi Ñaïi Bi, thaäm chí troâng thaáy moät chuùng sinh nhaän chòu khoå ñau, thì thaân Na-la-dieân tuy raát kieán coá khoù coù theå lay ñoäng, maø gioáng nhö gioù maïnh thoåi vaøo taøu laù chuoái. Bôûi vì nhöõng nghóa naøy, cho neân goïi laø Ñaïi Bi. Trong Tyø-naïi-da noùi: “Ñöùc Phaät duøng taâm Töø roäng lôùn toûa boùng maùt che khaép maø thuyeát phaùp cho höõu tình.” Hoûi: Caùc loaøi höõu tình nhôø vaøo taâm Töø roäng lôùn cuûa Ñöùc Phaät, luùc taâm Töø che maùt laø ñöôïc vui söôùng hay khoâng? Neáu ñöôïc vui söôùng, thì taïi sao ñòa nguïc-baøng sinh-ngaï quyû, vaø caùc loaøi höõu tình khoán khoå khaùc, do taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt maø khoâng lìa khoûi ñau khoå? Neáu khoâng ñöôïc vui söôùng thì baøi tuïng ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Quyû thaàn duøng yù nieäm xaáu aùc, muoán ñeán nôi con ngöôøi laøm haïi, Tuy chöa tieáp xuùc haïi ñeán thaân, maø ñaõ sinh khoå ñau sôï haõi.” YÙ nieäm xaáu aùc höôùng ñeán con ngöôøi lieàn khieán cho khoå ñau sôï haõi, taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt leõ naøo khoâng ñöôïc vui söôùng hay sao? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñöùc Phaät duøng taâm Töø roäng lôùn che maùt höõu tình cuõng khieán cho ñöôïc vui söôùng. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì deã daøng thoâng hieåu baøi tuïng ñaï noùi, vaán naïn ñaõ neâu ra tröôùc neân thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Ñöùc Phaät quaùn xeùt nghieäp cuûa höõu tình coù theå chuyeån, taâm Töø roäng lôùn duyeân vôùi hoï lieàn khieán cho ñöôïc vui söôùng. Neáu quaùn xeùt nghieäp cuûa hoï khoâng theå chuyeån ñöôïc, thì Ñöùc Phaät khoâng duyeân vôùi hoï maø khôûi taâm Töø roäng lôùn. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät tuy duøng taâm Töø roäng lôùn che maùt höõu tình, maø caùc höõu tình khoâng laäp töùc ñöôïc vui söôùng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83 573

Hoûi: Neáu nhö vaäy thì deã daøng thoâng suoát vaán naïn ñaõ neâu ra tröôùc, baøi tuïng ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Ñöùc Phaät duøng taâm Töø roäng lôùn che maùt cho ngöôøi khaùc, hieän baøy caùc loaïi söï vieäc môùi laøm cho ñöôïc vui söôùng; quyû thaàn cuõng phaûi hieän ra söï vieäc ñaùng sôï, môùi khieán cho khoå ñau sôï haõi, chöù khoâng phaûi chæ laø taâm xaáu aùc. Ñöùc Theá Toân ñaõ hieän baøy caùc loaïi söï vieäc, laø hoaëc hieän baøy thaàn thoâng, hoaëc hieän ra söï vieäc yeâu thích, hoaëc hieän ra vò thuoác kyø dieäu, hoaëc hieän ra xuùc chaïm tuyeät vôøi, hoaëc hieän ra hình aûnh vui veû. Caùc loaïi ñaõ hieän baøy nhö vaäy raát nhieàu. Hieän baøy thaàn thoâng: Töø nghe Ñöùc Phaät truù taïi Tinh xaù Truùc Laâm beân hoà Thu Loä thuoäc Ñaïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù cö só thænh Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng, mong muoán ñeán nhaø mình ñeå toå chöùc phaùp hoäi boá thí lôùn. Ñöùc Phaät vaøo luùc saùng sôùm khoaùc y oâm baùt, cuøng vôùi chuùng Tyø-kheo ñi vaøo thaønh Vöông xaù. Vua Vò Sinh Oaùn do baïn aùc laø Thieân Thuï ñaõ giaùo hoùa, cho neân thaû con voi lôùn teân goïi Hoä Taøi ñang say vaø raát ñieân

cuoàng muoán laøm haïi Nhö-lai. Luùc baáy giôø Nhö-lai ñöa tay phaûi leân, ôû ñaàu ngoùn tay hoùa laøm naêm con sö töû, voi say troâng thaáy kinh sôï maø quay ñaàu laïi chaïy troán. Ñöùc Phaät ôû phía sau hoùa laøm hoá lôùn, hoá ñoù saâu roäng ñeàu traêm ngaøn khuûy tay, voi say trong thaáy caøng sôï haõi lieàn quay ñaàu nhìn traùi phaûi. Ñöùc Phaät ôû hai beân traùi phaûi, hoùa laøm töôøng cao ñeàu saép suïp xuoáng, voi say troâng thaáy sôï haõi kinh hoaøng, ngöôùc leân nhìn hö khoâng. Ñöùc Phaät ôû giöõa hö khoâng hoùa laøm taûng ñaù lôùn, löûa döõ bao quanh saép muoán rôi xuoáng, voi say troâng thaáy kinh hoaøng hoaûng hoát quay ñaàu nhìn khaép nôi. Ñöùc Phaät laïi ôû khaép nôi hoùa laøm löûa döõ, chæ ôû beân chaân Ñöùc Phaät laø maùt meû yeân laønh. Voi say ñaõ thaáy roài thì taâm say lieàn tænh ngoä, Ñöùc Phaät bieát voi say ñaõ ñieàu phuïc lieàn dieät heát naêm con sö töû. Voi say tieán leân tröôùc duøng voøi coï vaøo chaân Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân duøng tay traêm phöôùc trang nghieâm, xoa vaøo ñænh ñaàu voi say, lieàn duøng ngoân ngöõ loaøi voi maø thuyeát phaùp cho voi say: Caùc haønh laø voâ thöôøng-caùc phaùp laø voâ ngaõ-Nieát-baøn laø vaéng laëng, oâng caàn phaûi khôûi taâm cung kính tin töôûng ñoái vôùi ta, khoâng bao laâu chaéc chaén ñöôïc thoaùt khoûi neõo baøng sinh. Voi nghe roài khôûi taâm cuùng kính tin töôûng, chaùn ngaùn lìa boû thaân voi khoâng aên uoáng nöõa, maïng chung sinh ôû coõi trôøi Tam Thaäp Tam, nhôù mình mang aân naëng cuûa Ñöùc Phaät, lieàn ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät, Ñöùc Phaät thuyeát phaùp cho nghe maø thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá, cung kính leã laïy Ñöùc Phaät roài trôû veà cung trôøi cuûa mình. Ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi voi lôùn Hoä Taøi nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt cho neân tænh côn ñieân cuoàng ñöôïc sinh leân coõi trôøi. Trong naøy, taâm Töø che maùt

nghóa laø hieän baøy thaàn thoâng. Ñöùc Phaät ôû nôi khaùc laïi hieän baøy thaàn thoâng. Töøng nghe luùc Ñöùc Phaät saép nhaäp Nieát-baøn ñi qua aáp löïc só ñeán thoân Baù Ba, döøng laïi beân caïnh thoân aáy. Löïc só trong röøng xích Hoaïch nghe tin roài cuøng taäp trung baøn baïc raèng: Chuùng ta ñeàu caàn phaûi cuøng nhau ñi ñeán choã Ñöùc Phaät, neáu ngöôøi naøo khoâng ñeán thì neân chòu phaït naêm traêm ñoàng tieàn vaøng lôùn coå xöa, sung vaøo laøm quyõ sinh hoaït gia ñình trong aáp. Luùc aáy coù löïc só teân goïi laø Loâ-giaù, danh voïng phoùng khoaùng coù nhieàu tieàn cuûa maø taâm khoâng tin Phaät, troäm daáy leân yù nieäm naøy: Mình khoâng tieác tieàn, nhöng khoâng theå naøo laøm traùi quy ñònh cuûa baïn beø thaân thieát. Lieàn cuøng vôùi ngöôøi trong aáp ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät, ñaàu laïy döôùi chaân Ñöùc Phaät roài luøi veà ñöùng moät beân. Luùc baáy giôø A-nan noùi vôùi Loâ-giaù raèng: OÂng ñeán thaêm vieáng Ñöùc Phaät thaät laø toát laønh thay, baäc phöôùc ñieàn Voâ thöôïng khoâng laâu nöõa seõ ñeán giöõa röøng Sa-la nhaäp ñaïi tòch dieät. Taùnh cuûa Loâ-giaù thaúng thaén noùi roõ vôùi A-nan raèng: Toâi ñeán thaêm vieáng Ñöùc Phaät khoâng phaûi töï taâm nguyeän cuûa mình, nhöng khoâng theå naøo laøm traùi quy ñònh cuûa baïn beø thaân thieát. A-nan ñöa tay keùo caùnh tay Loâ-giaù, ñeán tröôùc choã Ñöùc Phaät maø thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Löïc só Loâ-giaù khoâng tin Tam-baûo, chæ nguyeän Ñöùc Theá Toân noùi cho nghe veà

phaùp quan troïng. Ñöùc Phaät daáy leân yù nieäm naøy: Ñaây laø ngöôøi aùi haønh tham ñaém naêm duïc, neáu noùi phaùp cho nghe thì cuoái cuøng khoâng theå naøo hieåu ñöôïc. Ñöùc Phaät thöông xoùt ngöôøi aáy cho neân vì ngöôøi aáy maø hieän baøy thaàn thoâng, haùo laøm moät caùi hoá chöùa ñaày thaây xaùc raùc röôûi, muøi khoùi hoâi thoái löôïn lôø-löûa maïnh chaùy töø treân xuoáng döôùi, trong ñoù phaùt ra tieáng noùi: Löïc só Loâ-giaù, neáu ngöôøi khoâng tin Phaät-laéng nghe tieáp nhaän giaùo phaùp, thì ngöôøi ñoù maïng chung roài nhaát ñònh sinh vaøo trong naøy. Loâ-giaù thaáy vaø nghe roài thaân taâm run raãy sôï haõi, lieàn trôû veà tìm ñeán Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp cho nghe, taâm sinh tin töôûng roài lieàn thoï ba quy y. ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi löïc só Loâ-giaù nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt, cho neân khieán tin vaøo Tam baûo. Trong naøy, taâm Töø che maùt nghóa laø hieän baøy thaàn thoâng. Hieän ra söï vieäc yeâu thích: Töøng nghe Ñöùc Phaät truù trong khu röøng ñaïi töï taïi thieân am la thuoäc aáp Di-hi-la, coù vôï cuûa Phaïm chí teân goïi laø Baø-tö-tró, maát ñi saùu ngöôøi con, taâm trôû neân cuoàng loaïn. Vì nghó nhôù thöông con cho neân traàn truoàng maø chaïy khaép nôi, gaëp luùc ñi vaøo trong röøng am la naøy, töø xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân vôùi traêm ngaøn chuùng ñeä töû, vaây quanh tröôùc sau ñeå nghe Ñöùc Phaät noùi phaùp. Ngöôøi ñieân cuoàng gaëp ñöôïc Phaät phaùp nhö vaäy lieàn tænh. Ngöôøi aáy ñaõ xaáu hoå cuùi mình maø ngoài. Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät baûo vôùi Toân giaû A-nan: OÂng coù theå laáy aùo

ñöa cho vôï cuûa Phaïm chí, Ta muoán noùi cho ngöôøi aáy nghe veà Chaùnh phaùp quan troïng. A-nan vaâng lôøi daïy laáy aùo mang laïi, ngöôøi aáy maëc aùo roài laïy Ñöùc Phaät maø ngoài xuoáng. Ñöùc Phaät daáy leân yù nieäm naøy: Taâm cuûa Baø-tö-tró naøy chìm trong bieån öu saàu, giaû söû baây giôø coù haèng haø sa chö Phaät thuyeát phaùp cho nghe, cuõng khoâng theå naøo hieåu ñöôïc. Ñöùc Phaät thöông xoùt ngöôøi aáy cho neân vì ngöôøi aáy maø hieän baøy thaàn thoâng, hoùa laøm saùu ngöôøi con ñöùng ôû tröôùc maët ngöôøi aáy, ngöôøi aáy troâng thaáy hoan hyû thì öu saàu khoå naõo lieàn chaám döùt. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp cho nghe maø thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá. Ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi Baø-tö-tró naøy nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt, cho neân tænh côn ñieân loaïn maø thaáy ñöôïc chaân lyù. Trong naøy, taâm Töø che maùt nghóa laø hieän ra söï vieäc yeâu thích. Ñöùc Phaät ôû nôi khaùc laïi hieän ra söï vieäc yeâu thích. Töøng nghe Ñöùc Phaät ñi ñeán nöôùc Thaát-la-phieät truù trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc ôû röøng Theä- ña, coù moät Phaïm chí khieán moät ngöôøi con giöõ gìn ruoäng luùa chín muoà saép ñöôïc gaët haùi, baát ngôø gaëp phaûi tai hoïa möa ñaù, ruoäng luùa hö hoaïi- ngöôøi con cheát maát. Phaïm chí phaùt ñieân traàn truoàng maø chaïy khaép nôi, gaëp luùc ñi vaøo trong röøng Theä-ña naøy, töø xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân coù traêm ngaøn chuùng ñeä töû, vaây quanh tröôùc sau ñeå nghe Ñöùc Phaät thuyeát phaùp. Ngöôøi ñieân troâng thaáy Phaät phaùp nhö vaäy lieàn tænh laïi, tieán leân tröôùc laïy döôùi chaân Ñöùc Phaät roài luøi laïi ngoài veà moät beân. Ñöùc Phaät daáy leân nghó raèng: Taâm cuûa Baø-la-moân naøy chìm trong bieån öu saàu, giaû söû baây giôø coù

haèng haø sa chö Phaät thuyeát phaùp cho nghe, cuõng khoâng theå naøo hieåu ñöôïc. Ñöùc Phaät thöông xoùt ngöôøi aáy cho neân vì ngöôøi aáy maø hieän baøy thaàn thoâng, hoùa laøm ruoäng luùa vaø ngöôøi con yeâu quyù, ngöôøi aáy troâng thaáy hoan hyû thì öu saàu khoå naõo lieàn chaám döùt. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp cho nghe maø thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá. Ngöôøi luùc aáy ñeán noùi Baø- la-moân naøy nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt, cho neân tænh côn ñieân cuoàng maø thaáy ñöôïc chaân lyù. Trong naøy, taâm Töø che maùt nghóa laø hieän ra söï vieäc yeâu thích. Hieän ra vò thuoác kyø dieäu: Töøng nghe Ñöùc Theá Toân ñi qua aáp Ca-thi, laàn löôït chuyeån tieáp ñi ñeán Baø-la-ni-tö, truù nôi ngöôøi Tieân rôi xuoáng trong röøng Thi loäc. Coù moät cö só teân laø Ñaïi Quaân, vôï cuûa cö só aáy cuõng goïi laø Ñaïi Quaân, caû hai vôï choàng cuøng tin vaøo Tam Baûo, luoân luoân duøng ñoà vaät tieàn baïc cuùng döôøng Ñöùc Phaät vaø Taêng chuùng. coù moät Tyø-kheo uoáng thuoác noân ra, noân ra quaù nhieàu vì vaäy daãn ñeán chöùng phong hö, ngöôøi chöõa trò keâ ñôn caàn phaûi uoán nöôùc thòt haàm. Luùc aáy ngöôøi chaêm soùc beänh nhaân ñi ñeán naøh cö só, ñem ñaày ñuû söï vieäc tern6 noùi cho vôï cö

só bieát. Vôï cuûa cö só aáy baûo ngöôøi giuùp vieäc caàm tieàn ñeán chôï mua thòt. Luùc aáy vua nöôùc ñoù teân laø Phaïm Thuï, sinh ñöôïc ngöôøi con neân möøng truyeàn leänh khaép nôi trong thaønh ngaên caám gieát haïi moät ngaøy, ngöôøi giuùp vieäc ñi khaép thaønh tìm thòt khoâng ñöôïc. Luùc aáy vôï cuûa cö só bieát roài nghó raèng: Mình cuùng döôùng Ñöùc Phaät vaø Taêng chuùng caùc ñoà duøng cung caáp cho thaân, vò thuoác maø Tyø-kheo bò beänh aáy caàn uoáng laø nöôùc thòt haàm, nay ñaõ khoâng mua ñöôïc chaéc laø vì vaäy maø daãn ñeán caùi cheát. Laïi nghó: Ñöùc Theá Toân xöa kia ôû ñòa vò Boà-taùt, vì cöùu maïng soáng ngöôøi khaùc maø nhieàu laàn caét boû thòt cuûa thaân mình, nay mình cuõng neân hoïc theo haïnh Boà-taùt. Laäp töùc ñi vaøo phoøng yeân laëng tay caàm dao saéc, töï caét laáy thòt baép veá mình mang ñöa cho ngöôøi giuùp vieäc, khieán naáu nöôùc thòt giuùp cho Tyø-kheo bò beänh. Ngöôøi beänh coù ñöôïc thuoác roài khoâng coøn nhôù nghó gì nöõa, vì vaäy lieàn uoáng vaøo maø caên beänh laäp töùc chöõa laønh. Luùc aáy vôï cuûa cö só ñau ñôùn böùc baùch, reân ró ôû trong phoøng khoâng theå naøo töï mình ñöùng vöõng ñöôïc. Cö só töø beân ngoaøi trôû veà hoûi vôï mình ôû ñaâu, ngöôøi giuùp vieäc vì theá ñem söï vieäc tröôùc ñoù trình baøy ñaày ñuû vôùi cö só. Cö só ñi vaøo phoøng thaáy vôï reân ró lieàn noåi côn giaän döõ: Sa-moân Thích töû thaät laø khoâng coù hoå theïn, taïi sao nhaän söï giuùp ñôõ maø khoâng bieát luùc thích hôïp, giuùp ñôõ tuy khoâng thoûa maõn maø nhaän thì caàn phaûi bieát möùc ñoä. Laäp töùc ñi ñeán choã Ñöùc Phaät muoán thöa vôùi Ñöùc Theá Toân, ñuùng luùc gaëp Nhö-lai thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng, chieâm ngöôõng dung nhan toân quyù thì taâm giaän döõ lieàn chaám döùt, troäm daáy leân suy nghó nhö vaäy: Chöa caàn phaûi thöa vôùi Ñöùc Phaät, tröôùc heát neân thænh caàu Ñöùc Phaät vaø Tyø-kheo Taêng, nhaân ñoù ñeán trong nhaø môùi coù theå trình baøy ñaày ñuû. Lieàn tieán leân phía tröôùc leã laïy Ñöùc Phaät roài luøi veà ngoài moät beân. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp xong, laäp töùc töø choã ngoài ñöùng daäy thöa thænh Ñöùc Phaät vaø chuùng

Taêng, ngaøy mai nhaän söï cuùng döôøng. Ñöùc Phaät bieát yù thöa thænh maø im laëng nhaän lôøi. Cö só trôû veà nhaø suoát ñeâm baøy bieän vaät duïng cuùng döôøng, saùng sôùm traûi choã ngoài baûo ngöôøi giuùp vieäc thöa vôùi Ñöùc Phaät: Saép xeáp cuùng döôøng ñaõ xong, chæ mong baäc Thaùnh cho bieát thôøi gian. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân vaøo buoåi saùng, khoaùc y-oâm baùt daãn theo Tyø- kheo Taêng ñi ñeán nhaø cö só, traûi choã ngoài maø ngoài, bieát nhöng coá tình hoûi: Baø nhaø ôû ñaâu? Cö só thöa raèng: Beänh khoå ôû trong phoøng. Ñöùc Phaät baûo vôùi cö só: OÂng coù theå noùi vôùi baø nhaø, nay Ñaïi Bi Theá Toân khieán goïi baø ra. Ñöùc Phaät khoâng nhöõng hieåu roõ veà phaùp duyeân khôûi beân trong, maø cuõng kheùo leùo coù naêng löïc bieát roõ söï cuûa duyeân khôûi beân ngoaøi, lieàn duøng thaàn löïc khieán cho thuoác trong Höông Sôn chöõa laønh veát dao caét, xoa kín veát caét aáy khieán cho ñau ñôùn döøng laïi, bình phcuï nhö an ñaàu.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83 577

Cö só ñi vaøo phoøng noùi vôùi vôï mình raèng: Ñaïi Bi Theá Toân khieán toâi goïi baø ra: Ngöôøi vôï noùi: Phaät löïc khoâng theå nghó baøn ñöôïc, môùi nghe Ñöùc Theá Toân khieán oâng goïi toâi, veát thöông ñau ñôùn döøng laïi, laønh laën nhö cuõ. Vôï choàng vui möøng quaù ñoãi caøng theâm cung kính tin töôûng gaáp boäi, cuøng ñeán choã Ñöùc Phaät ñaûnh leã saùt hai chaân. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp cho nghe maø cuøng thaáy ñöôïc Thaùnh ñeá. Ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi vôï choàng Ñaïi Quaân nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt, cho neân laønh veát thöông maø thaáy ñöôïc chaân lyù. Trong naøy, taâm Töø che maùt nghóa laø hieän ra vò thuoác kyø dieäu. Ñöùc Phaät ôû nôi khaùc laïi hieän ra vò thuoác kyø dieäu. Xöa kia vua Thaéng Quaân chaët tay chaân cuûa keû giaëc vöùt trong haøo saâu ngoaøi thaønh. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân khoaùc y-oâm baùt, vì khaát thöïc cho neân saép söûa ñi vaøo thaønh. Keû giaëc kia troâng thaáy Ñöùc Phaät lieàn caát tieáng keâu lôùn: Chæ mong Ñöùc Theå Toân ruõ loøng thöông xoùt cöùu khoå. Ñöùc Phaät khoâng nhöõng hieåu roõ veà phaùp duyeân khôûi beân trong, maø cuõng kheùo leùo coù naêng löïc bieát roõ söï cuûa duyeân khôûi beân ngoaøi, lieàn duøng thaàn löïc khieán cho thuoác trong Höông Sôn chöõa laønh veát dao cheùm, xoa kín veát cheùm aáy khieán cho ñau ñôùn döøng laïi, nhaân ñoù thuyeát phaùp cho nghe. Keû giaëc nghe phaùp roài thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá. Ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi thaäm chí caû keû giaëc hung aùc nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt, cho neân khoå ñau chaám döùt maø thaáy ñöôïc chaân lyù. Trong naøy, taâm Töø che maùt nghóa laø hieän ra vò thuoác kyø dieäu. Hieän ra xuùc chaïm tuyeät vôøi: Töøng nghe Ñöùc Phaät truù ôû phaùi Nam nuùi Thöùu Phong, Ñeà-baø-ñaït-ña ôû phaùi Baéc nuùi Thöùu Phong, ngaøy ñeâm ñau ñaàu khoâng theå naøo aên nguû ñöôïc. A-nan thöông tình ñem ñieàu ñoù trình baøy ñaày ñuû vôùi Ñöùc Theá Toân, Ñöùc Theá Toân duoã caùnh tay phaûi gioáng nhö voøi cuûa voi chaùu xuyeân qua nuùi Thöùu Phong, xoa treân ñænh ñaàu Thieân Thuï, hieän baøy söï xuaùc chaïm tuyeät vôøi tinh teá, phaùt ra lôøi noùi chaân thaønh thaúng thaén: Ta ñoái vôùi Thieân Thuï, taâm Töø thöông xoùt cuøng vôùi La-haàu-la nhö nhau khoâng khaùc, seõ khieán cho beänh ñau ñaàu cuûa Thieân Thuï laäp töùc döøng laïi. Beänh ñau ñaàu cuûa Thieân Thuï theo tieáng noùi lieàn chaám döùt, töùc

thì quay ñaàu nhìn vaø nghó raèng: Thaáy tay ai xuùc chaïm treân ñaàu mình. Ñaõ bieát laø tay cuûa Ñöùc Phaät, maø daáy leân noùi nhö vaäy: Kheùo hieåu roõ phöông phaùp chöõa beänh coù theå söû duïng ñeå töï cöùu soáng mình. Ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi thaäm chí caû Thieân Thuï nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che chôû, cho neân beänh ñau ñaàu ñöôïc chöõa laønh. Trong naøy, taâm Töø che maùt nghóa laø hieän ra xuùc chaïm tuyeät vôøi. Ñöùc Phaät ôû nôi khaùc laïi hieän ra xuùc chaïm tuyeät vôøi. Töøng nghe

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83 578

Ñöùc Theá Toân ñi qua caùc phoøng Taêng, vaøo trong moät phoøng thaáy moät Tyø-kheo, beänh naèm giöõa ñoáng phaân dô khoâng theå naøo cöû ñoäng ñöôïc. Tyø-kheo aáy troâng thaáy Ñöùc Phaät roài ñau buoàn khoùc loùc thöa vôùi Ñöùc Phaät: Thöa Ñöùc Theá Toân! Nay con khoâng coù nôi trôû veà, khoâng coù ai cöùu giuùp. Ñöùc Theá Toân baûo raèng: OÂng voán laø ngöôøi xuaát gia, leõ naøo khoâng quy y ñaáng Töø Phuï cuûa ba coõi? Tyø-kheo aáy thöa: Ñuùng nhö vaäy. Ñöùc Phaät laïi baûo raèng: Sao oâng laïi noùi laø khoâng coù nôi trôû veà, khoâng coù ai cöùu giuùp, oâng ñaõ töøng chaêm soùc nuoâi döôõng Tyø-kheo bò beänh bao giôø chöa? Tyø-kheo aáy thöa raèng: Khoâng heà coù. Ñöùc Phaät baûo raèng: Vì vaäy cho neân ngöôøi khaùc khoâng quan taâm ñeán oâng. Ñöùc Theá Toân lieàn töï mình ñôõ Tyø-kheo bò beänh ngoài daäy, côûi aùo treân thaân ngöôøi aáy boû qua moät nôi, laïi laáy maûnh tre caïo boû phaân dô hoâi thoái ñaõ dính treân thaân ngöôøi aáy, laáy ñaát seùt traéng troän nhaõo xoa khaép thaân theå, Thieân Ñeá doäi nöôùc maø taém röûa cho ngöôøi aáy. Laïi laáy phaân traâu xoa trong caên phoøng aáy, laïi traûi ñeäm coû môùi roài dìu ñöùng daäy giuùp cho ngoài yeân oån, giaët quaàn aùo dô baån phôi khoâ khieán maëc vaøo. Ñöùc Phaät chia ñoâi phaàn aên maø ñöa cho Tyø-kheo aáy aên, ñöa baøn tay phöôùc ñöùc trang nghieâm xuùc chaïm tuyeät vôøi tinh teá, xoa treân ñænh ñaàu ngöôøi aáy, khieán cho beänh khoå cuûa ngöôøi aáy ngay laäp töùc ñaõ khoûi haún, nhaân ñoù thuyeát phaùp cho nghe maø thaønh baäc A-la-haùn. Ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi ngay caû ngöôøi beänh nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt, cho neân beänh khoå chöõa laønh maø ñaït ñöôïc quaû. Trong naøy, taâm Töø che maùt nghóa laø hieän ra xuùc chaïm tuyeät vôøi. Hieän ra hình aûnh vui veû: Töøng nghe Ñöùc Theá Toân cuøng vôùi Xaù- lôïi-töû kinh haønh ôû moät nôi, luùc aáy coù moät con chim bò chim öng ñuoåi baét, sôï haõi voäi vaøng lieàn bay vaøo trong hình boùng cuûa Xaù-lôïi-töû, noåi sôï haõi vaãn coøn khoâng chaám döùt cho neân toaøn thaân run raåy, laïi bay vaøo hình boùng cuûa Ñöùc Phaät thì thaân taâm bình thaûn yeân laønh. Luùc aáy Xaù-lôïi-töû chaép tay thöa vôùi Ñöùc Phaät: Taïi sao chuù chim naøy bay ñeán trong hình boùng cuûa con vaãn coøn coù noãi sôï haõi, vöøa bay ñeán hình boùng cuûa Ñöùc Phaät thì taâm khoâng coøn kinh sôï- thaân khoâng coøn run raåy? Ñöùc Phaät baûo raèng: OÂng tu yù khoâng laøm haïi trong saùu möôi kieáp, Ta ôû trong ba Ñaïi voâ soá kieáp tu yù khoâng laøm haïi, oâng coøn coù taäp khí laøm haïi, Ta ñaõ vónh vieãn ñoaïn tröø cho neân khieán nhö vaäy. ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi ngay caû chuù chim nhoû nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che maùt, cho neân khieán noãi sôï haõi tröø dieät. Trong naøy, taâm Töø che maùt nghóa laø

hieän ra hình aûnh vui veû. Ñöùc Phaät ôû nôi khaùc laïi hieän ra hình aûnh vui veû. Töøng nghe Tyø-loâ- traïch-ca ngu ñaàn hung baïo, phaù hoaïi nöôùc Kieáp-tæ-la gioáng nhö Thieân cung, saùt haïi gioøng hoï Thích chieám ñoaït cuûa caûi chaâu baùu, daãn naêm traêm

coâ gaùi hoï Thích trôû veà nöôùc Thaát-la-phieät, cuøng nhau böôùc leân ñaøi cao ngaém nhìn maø töï mình kieâu ngaïo khao tröông: Gioøng hoï Thích ngang ngöôïc khinh maïn ta ñaõ gieát heát. Caùc coâ gaùi hoï Thích noùi raèng: Gioøng hoï Thích vì giôùi caám maø phoøng ngöøa ñeå haïn cheá, cho neân khieán ngöôi saùt haïi nhö vaäy. Tyø-loâ-traïch-ca nghe roài raát töùc giaän, caùc coâ gaùi hoï Thích naøy vaãn coøn oâm loøng ngaïo maïn, ñeàu caét ñöùt tay chaân boû vaøo trong haøo saâu ngoaøi thaønh. Luùc baáy giôø nhöõng coâ gaùi hoï Thích bò ñau ñôùn haønh haï, taát caû doác loøng nieäm Phaät caàu xin ruû loøng thöông xoùt. Ñöùc Phaät bieát roõ taâm nieäm cuûa hoï, do Ñaïi Bi ñaõ daãn daét trong khoaûng co duoãi caùnh tay laäp töùc ñeán choã aáy, nghó ñeán Thieân Ñeá Thích khieán mang aùo quaàn che kín, töï mình phaùt ra aùnh saùng treân thaân soi chieáu nhöõng coâ gaùi hoï Thích. Luùc aáy nhöõng coá gaùi hoï Thích ñöôïc hình boùng cuûa aùnh saùng che phuû, ñau ñôùn ñeàu tröø dieät-thaân taâm ñöôïc yeân oån, nhaân ñoù thuyeát phaùp cho nghe vaø ñeàu thaáy roõ Thaùnh ñeá, maïng chung sinh ñeán coõi trôøi Tam Thaäp Tam tuyeät vôøi. Ngöôøi luùc aáy ñeàu noùi nhôø taâm Töø cuûa Ñöùc Phaät che chôû, cho neân caùc coâ gaùi hoï Thích ñeàu ñöôïc lôïi ích vui söôùng. Trong naøy, taâm Töø che chôû nghóa laø hieän ra hình aûnh vui veû. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân khoâng phaûi laø taâm Töø che maùt thì laäp töùc khieán ñöôïc vui söôùng. Nhö trong kinh noùi: “Tu phaùp Töø cöùu caùnh cao nhaát ñeán coõi trôøi Bieán Tònh, tu phaùp Bi cöùu caùnh cao nhaát ñeán Khoâng voâ bieân xöù, tu phaùp Hyû cöùu caùnh cao nhaát ñeán Thöùc voâ bieân xöù, tu phaùp Xaû cöùu caùnh cao nhaát ñeán Voâ sôû höõu xöù.” Hoûi: tu phaùp Töø cöùu caùnh cao nhaát ñeán coõi trôøi Bieán Tònh, söï vieäc naøy coù theå nhö vaäy, bôûi vì ñaït ñöôïc quaû nôi aáy cho neân heä thuoäc ôû nôi aáy; tu ba Voâ löôïng cöùu caùnh cao nhaát ñeán ba Voâ saéc döôùi, laøm sao coù theå nhö vaäy, leõ naøo coù thieän cuûa coõi Saéc daãn ñeán quaû cuûa Voâ saéc hay sao? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Caùch noùi naøy raát saâu xa, ñeán luùc Di-laëc ra ñôøi thì seõ giaûi thích veà nghóa naøy. Laïi coù ngöôøi noùi: Toân giaû Tòch Thuï coù naêng löïc giaûi thích veà nghóa naøy, luùc Luaän Sö cuûa baûn luaän naøy ñang soaïn luaän, gaëp luùc Toân giaû aáy coøn trong Ñònh cho neân khoâng thöa hoûi ñöôïc. Coù Sö khaùc noùi: Ñöùc Phaät quaùn xeùt höõu tình ñöôïc hoùa ñoä thích hôïp vôùi Voâ saéc, maø noùi theo thanh voâ löôïng môùi coù theå hieåu ra, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy; nhö ñoái vôùi giaûi thoaùt maø noùi theo thanh Taùm Phöông. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Trong naøy Ñöùc Phaät ñoái vôùi Tónh löï thöù ba, Giaùc chi ñoái trò vôùi ba Voâ saéc döôùi, noùi laø Töø… cho neân khoâng traùi vôùi lyù.

Laïi coù ngöôøi khaùc noùi: Cuøng vôùi noù töông töï cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Nghóa laø Töø voâ löôïng chuyeån haønh töôùng cuûa Laïc, Laïc thoï cao nhaát ñeán Tónh löï thöù ba; Bi voâ löôïng chuyeån thaønh haønh töôùng cuûa Khoå, coù saéc chaát thì coù caùc loaïi söï vieäc ñau khoå nhö chaët ñöùt tay chaân..., Khoâng voâ bieân xöù chæ trích caùc saéc töïa nhö haønh töôùng cuûa Bi; Hyû voâ löôïng chuyeån haønh töôùng cuûa Hoan, Thöùc voâ bieân xöù ñoái vôùi söï nhaän thöùc vui möøng töïa nhö hieän taïi cuûa Hyû; Xaû voâ löôïng chuyeån haønh töôùng cuûa Xaû, Voâ sôû höõu xöù phaàn nhieàu ñaõ töø boû töïa nhö haønh töôùng cuûa xaû. Vì vaäy döïa vaøo töông töï maø noùi theo thanh voâ löôïng. Laïi nöõa, ñeán nôi aáy thích döøng laïi (Laïc truù) cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Nghóa laø ngöôøi thích tu phaùp Töø, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc, khôûi leân Tónh löï thöù nhaát, taâm khoâng thích döøng laïi; tieáp tuïc caàu thaéng tieán, lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù nhaát, khôûi leân Tónh löï thöù hai cuõng laïi nhö vaäy; lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù hai, luùc khôûi leân Tónh löï thöù ba thì taïm vui thích döøng laïi. Ngöôøi thích tu phaùp Bi, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù ba, khôûi leân Tónh löï thöù tö, taâm khoâng thích döøng laïi; tieáp tuïc caàu thaéng tieán, laøi nhieãm cuûa Tónh löï thöù tö; luùc khôûi leân Khoâng voâ bieân xöù thì taâm vui thích döøng laïi. Ngöôøi thích tu phaùp Hyû, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù tö, khôûi leân Khoâng voâ bieân xöù, taâm khoâng thích döøng laïi; tieáp tuïc caàu thaéng tieán, lìa nhieãm cuûa Khoâng voâ bieân xöù, luùc khôûi leân Thöùc voâ bieân xöù thì taâm vui thích döøng laïi. Ngöôøi thích tu phaùp Xaû, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán lìa nhieãm cuûa Khoâng voâ bieân xöù, khôûi leân Thöùc voâ bieân xöù, taâm khoâng thích döøng laïi; tieáp tuïc caàu thaéng tieán, lìa nhieãm cuûa Thöùc voâ bieân xöù, luùc khôûi leân Voâ sôû höõu xöù thì taâm vui thích döøng laïi. Vì vaäy döïa vaøo thích döøng laïi maø noùi theo thanh Voâ löôïng. Laïi nöõa, döïa vaøo tuøy thuaän vôùi nhau cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Nghóa laø do Töø maø daáy khôûi Ñaúng löu cuûa coõi Duïc thuaän theo Tónh löï thöù ba, do Tónh löï thöù ba maø daáy khôûi Ñaúng löu cuûa coõi Duïc thuaän theo Töø, noùi roäng ra cho ñeán do xaû maø daáy khôûi Ñaúng löu cuûa coõi Duïc thuaän theo Voâ sôû höõu xöù, do Voâ sôû höõu xöù maø daáy khôûi Ñaúng löu cuûa coõi Duïc thuaän theo Xaû. Vì vaäy döïa vaøo tuøy thuaän vôùi nhau maø noùi theo thanh Voâ löôïng. Laïi nöõa, vì ñoái trò ngoaïi ñaïo ñoái vôùi coõi Voâ saéc khôûi leân töôùng cuûa giaûi thoaùt cho neân ñoái vôùi Voâ saéc maø noùi theo thanh Voâ löôïng, hieån baøy coõi Voâ saéc ñeàu gioáng nhö Voâ löôïng chöù khoâng phaûi laø giaûi thoaùt thaät söï. Vì vaäy cho neân Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: Caùc haïng ngoaïi ñaïo

ngu doát veà coõi Voâ saéc maø chaáp laø giaûi thoaùt, do ñoù Ñöùc Phaät ñoái vôùi coõi aáy noùi theo thanh Voâ löôïng, hieån baøy töïa nhö Voâ löôïng chöù khoâng phaûi laø giaûi thoaùt thaät söï. Boán Voâ saéc, ñoù laø khoâng voâ bieân xöù, Thöùc Voâ bieân xöù, Voâ sôû höõu xöù vaø Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà chaùnh nghóa. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi noùi: Coõi Voâ saéc laø coù saéc.

Nhö Luaän giaû Phaân bieät ñaõ noùi. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Coõi Voâ saéc laø khoâng coù saéc. Nhö Luaän giaû ÖÙng Lyù ñaõ noùi. Hoûi: Luaän giaû Phaân bieät döïa vaøo giaùo lyù naøo maø noùi laø coõi Voâ saéc cuõng coù saéc? Ñaùp: Bôûi vì döïa vaøo kinh. Nghóa laø trong kinh noùi: “Danh saéc duyeân Thöùc, Thöùc duyeân Danh saéc.” Coõi Voâ saéc ñaõ coù Thöùc thì cuõng phaûi coù Danh saéc. Kinh khaùc laïi noùi: “Thoï Noaõn vaø Thöùc, caû ba luoân luoân haøo hôïp khoâng taùch rôøi nhau, khoâng coù theå thi thieát taùch rôøi sai khaùc.” Trong coõi Voâ saéc ñaõ coù Thoï vaø Thöùc thì cuõng phaûi coù Noaõn. Kinh khaùc laïi noùi: “Lìa Saéc-Thoï-Töôûng-Haønh, khoâng neân noùi laø Thöùc coù ñi-ñeán-döøng laïi, coù töû-coù sinh.” Trong coõi Voâ saéc ñaõ nhaát ñònh coù Thöùc thì cuõng phaûi coù ñaày ñuû boán Thöùc truù. Laïi coù vaán naïn sai laàm: Neáu coõi Voâ saéc hoaøn toaøn khoâng coù saéc, thì ôû coõi Duïc vaø coõi Saéc cheát roài sinh vaøo coõi Voâ saéc, hoaëc hai vaïn kieáp, hoaëc boán vaïn kieáp, hoaëc saùu vaïn kieáp, hoaëc taùm vaïn kieáp, caùc saéc ñoaïn maát roài sau khi cheát ñi sinh trôû laïi coõi Duïc-coõi Saéc thì laøm sao daáy khôûi? Neáu saéc ñoaïn maát roài vaãn ñöôïc daáy khôûi, thì nhaäp Nieát-baøn roài caùc haønh ñaõ ñoaïn maát, cuõng phaûi veà sau vaãn daáy khôûi caùc haønh? Ñöøng coù sai laàm naøy, cho neân coõi Voâ saéc quyeát ñònh laø coù saéc. Hoûi: Luaän giaû ÖÙng Lyù döïa vaøo giaùo lyù naøo maø noùi laø coõi Voâ saéc hoaøn toaøn khoâng coù saéc? Ñaùp: Bôûi vì döïa vaøo kinh. Nghóa laø trong kinh noùi: “Coõi Saéc lìa khoûi duïc, coõi Voâ saéc lìa khoûi saéc, tòch dieät Nieát-baøn lìa khoûi höõu vi.” Ñaõ noùi laø coõi Voâ saéc lìa khoûi saéc, cho neân coõi Voâ saéc nhaát ñònh khoâng coù caùc saéc. Kinh khaùc laïi noùi: “Luùc tieán vaøo Tónh löï thì quaùn taát caû Saéc- Thoï-Töôûng-Haønh-Thöùc nhö beänh taät-nhö ung nhoït, cho ñeán noùi roäng ra. Luùc tieán vaøo Voâ saéc Ñònh, quaùn taát caû Thoï-Töôûng-Haønh-Thöùc, nhö taät beänh-nhö ung nhoït, cho ñeán noùi roäng ra. vì vaäy cho neân bieát laø trong coõi Voâ saéc nhaát ñònh khoâng coù caùc saéc. Kinh khaùc laïi noùi: “Caùc Ñònh Voâ saéc vaéng laëng vaø giaûi thoaùt vöôït qua caùc saéc.” Vì vaäy cho neân bieát laø

trong coõi Voâ saéc nhaát ñònh khoâng coù caùc saéc. Kinh khaùc laïi noùi: “Vöôït leân treân caùi töôûng veà caùc saéc, dieät tröø caùi töôûng veà coù ñoái ñaõi, khoâng tö duy veà caùc loaïi töôûng, tieán vaøo Voâ bieân Khoâng, truù ñaày ñuû trong Khoâng voâ bieân xöù.” Vì vaäy coõi Voâ saéc nhaát ñònh khoâng coù caùc saéc. Laïi coù vaán naïn sai laàm: Neáu coõi Voâ saéc haõy coøn coù saéc, thì leõ ra khoâng coù phaùp dieät daàn daàn; neáu khoâng coù phaùp dieät daàn daàn, thì leõ ra khoâng coù phaùp dieät cöùu caùnh; neáu khoâng coù phaùp dieät cöùu caùnh, thì leõ ra khoâng coù giaûi thoaùt xuaát ly vaø Nieát-baøn. Ñöøng coù sai laàm naøy, cho neân coõi Voâ saéc quyeát ñònh khoâng coù saéc. Hoûi: Trong hai caùch noùi naøy, caùch noùi naøo laø hôïp lyù? Ñaùp: Luaän sö ÖÙng Lyù ñaõ noùi laø hôïp lyù. Hoûi: Luaän giaû ÖÙng Lyù laøm sao giaûi thích thoâng suoát kinh do Luaän gaûi Phaân bieät ñaõ daãn chöùng? Ñaùp: Kinh ñaõ daãn chöùng aáy laø kinh baát lieãu nghóa, laø taïm thôøi thi thieát coù yù nghóa rieâng bieät. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Nhö-lai thuyeát phaùp,

hoaëc döïa vaøo coõi Duïc, hoaëc döïa vaøo coõi Saéc, hoaëc döïa vaøo coõi Voâ saéc, hoaëc döïa vaøo coõi Duïc-Saéc, hoaëc döïa vaøo coõi Saéc-Voâ saéc, hoaëc döïa vaøo ba coõi, hoaëc döïa vaøo lìa ba coõi. Döïa vaøo coõi Duïc, nhö noùi veà ba coõi-ba Taàm-ba Töôûng, ñoù laø Duïc- Nhueá vaø Haïi. Döïa vaøo coõi Saéc, nhö noùi veà boán Tónh löï. Döïa vaøo coõi Voâ saéc, nhö noùi veà boán Voâ saéc. Döïa vaøo coõi Duïc vaø coõi Saéc, nhö kinh ñaõ daãn chöùng kia. Döïa vaøo coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, nhö noùi veà tu Ñònh do yù maø thaønh... Döïa vaøo ba coõi, nhö noùi veà ba coõi vaø ba höõu... Döïa vaøo lìa ba coõi, nhö noùi veà Nieát-baøn vaø Thaùnh ñaïo... Vaû laïi, kinh thöù nhaát ñaõ daãn chöùng kia, thì Danh saéc vaø Thöùc laøm duyeân cho nhau, laø döïa vaøo coõi Duïc-coõi Saéc maø noùi; neáu coõi Voâ saéc thì chæ coù Danh vaø Thöùc laïi laøm duyeân cho nhau; neáu ngay nhö vaên maø choïn laáy nghóa, thì kinh aáy noùi saùu Xöù duyeân Xuùc, leõ naøo coõi Voâ saéc coù ñuû saùu Xöù? Vaû laïi, kinh thöù hai ñaõ daãn chöùng kia, thì Thoï-Noaõn vaø Thöùc caû ba khoâng taùch rôøi nhau, cuõng döïa vaøo coõi Duïc-coõi Saéc maø noùi; neáu coõi Voâ saéc thì chæ coù Thoï vaø Thöùc khoâng taùch rôøi laãn nhau; neáu ngay nhö vaên maø choïn laáy nghóa, thì kinh aáy noùi Thoï-Noaõn vaø Thöùc caû ba khoâng coù theå thi thieát taùch rôøi sai khaùc, leõ naøo ba loaïi Uaån-Giôùi-Xöù naøy, khoâng coù theå thi thieát taùch rôøi sai khaùc? Vaû laïi, kinh thöù ba ñaõ daãn chöùng kia, thì Saéc-Thoï-Töôûng-Haønh, khoâng neân noùi laø Thöùc coù ñi-ñeán..., cuõng döïa vaøo coõi Duïc-coõi Saéc maø noùi; neáu coõi Voâ saéc thì neân noùi laø lìa Thoï-Töôûng-Haønh, khoâng neân noùi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 83 583

laø Thöùc coù ñeán-ñi... neáu ngay nhö vaên maø choïn laáy nghóa, thì nhö kinh khaùc noùi taát caû höõu tình ñeàu döïa vaøo aên uoáng maø toàn taïi, leõ naøo hai coõi treân cuõng cung caáp veà Ñoaøn thöïc? Hoûi: Laøm sao thoâng suoát vaán naïn sai laàm ñaõ noùi kia? Ñaùp: Ñieàu naøy khoâng caàn phaûi thoâng suoát bôûi vì khoâng phaûi laø ba Taïng. Neáu nhaát ñònh phaûi thoâng suoát thì neân neâu roõ nghóa lyù, nghóa laø ñoái vôùi cheát-soáng qua laïi trong ba coõi, hoaëc laø Saéc noái tieáp Saéc, hoaëc laø Saéc noái tieáp Voâ saéc, hoaëc laø Voâ saéc noái tieáp Voâ saéc, hoaëc laø Voâ saéc noái tieáp Saéc; khoâng neân noùi laø caùc saéc ñoaïn maát roài, laïi laøm sao daáy khôûi, bôûi vì khoâng coù nghóa cuûa ñoaïn maát. Hoûi: Neáu lìa saéc roài laïi coøn sinh ra saéc, thì nhaäp Nieát-baøn roài leõ ra vaãn coøn daáy khôûi caùc haønh? Ñaùp: Lìa coù hai loaïi: 1. Lìa trong choác laùt. 2. Lìa ñeán taän cuøng. Lìa trong choác laùt thì coøn coù theå sinh trôû laïi, lìa ñeán taän cuøng thì nhaát ñònh khoâng coøn daáy khôûi, cho neân khoâng caàn phaûi chaát vaán. Hoûi: Luaän giaû Phaân Bieät laøm sao giaûi thích thoâng suoát kinh do Luaän giaû ÖÙng Lyù ñaõ daãn chöùng? Ñaùp: Vò aáy ñöa ra caùch noùi naøy: Kinh ñaõ daãn chöùng ôû ñaây laø kinh Baát lieãu nghóa, laø taïm thôøi thi thieát coù yù nghóa rieâng bieät. Nguyeân côù theá naøo? Nghóa laø kinh aáy noùi coõi Voâ saéc lìa khoûi Saéc, laø lìa khoûi saéc thoâ thieån chöù khoâng phaûi laø khoâng coù saéc vi teá; nhö noùi coõi Saéc lìa khoûi caùc Duïc, maø trong coõi Saéc haõy coøn thöøa nhaän laø coù saéc, noùi roõ coõi Voâ saéc lìa khoûi caùc Saéc, trong coõi Voâ saéc thuaän theo thöøa naähn laø coù Saéc. Vò

aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi naøy. Khoâng noùi coõi Saéc rôøi khoûi saéc cho neân coù theå coøn coù saéc, noùi coõi Voâ saéc rôøi khoûi saéc cho neân phaûi quyeát ñònh laø khoâng coù saéc. Laïi nhö coõi Saéc noùi laø lìa khoûi Duïc thì Duïc vi teá cuõng khoâng coù, noùi coõi Voâ saéc lìa khoûi Saéc cho neân cuõng khoâng coù Saéc vi teá. Vaû laïi, coõi Voâ saéc khoâng coù Thoï… thoâ thieån, cuõng neân noùi laø khoâng coù giôùi nhö Thoï… Hôn nöõa, saéc cuûa coõi Saéc vi teá ñoái vôùi coõi Duïc, neân noùi coõi Saéc cuõng goïi laø khoâng coù saéc; ba Voâ saéc döôùi thoâ thieån ñoái vôùi Höõu Ñaûnh, neân noùi ba Voâ saéc goïi laø coù Saéc giôùi. Vì vaäy vò aáy ñaõ noùi chaéc chaén khoâng hôïp lyù. Vò aáy ñoái vôùi kinh khaùc vaø noùi ñeán vaán naïn sai laàm ñeàu khoâng theå naøo thoâng suoát ñöôïc. Vì vaäy neân bieát, Luaän giaû Phaân bieät laø khoâng hieåu bieát veà quaû, toái taêm veà quaû, khoâng roõ raøng veà quaû, khoâng chòu khoù gia haïnh veà quaû, noùi coõi Voâ saéc vaãn coøn coù saéc vi teá nhöng maø coõi Voâ saéc thì caùc saéc ñeàu khoâng coù.

Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñaõ noùi nhö vaäy ñeå bieåu hieän roõ raøng veà toâng chæ cuûa mình voán coù nghóa lyù chính xaùc; khoâng phaûi laø chæ ngaên chaën toâng chæ cuûa mình ñaõ noùi, maø cuõng vì bieäu hieän roõ raøng chaùnh lyù veà caùc phaùp, khieán ngöôøi khaùc hieåu bieát roõ raøng, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.